

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 865/2020
18.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији су заједнички пуномоћници у поступку по ревизији Дејан Вуковић и Александра Ћалић Бошковић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државни правобранилац, ради поништаја решења, враћања на рад, исплате и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2017/19 од 02.10.2019. године, у седници одржаној 18.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2017/19 од 02.10.2019. године

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 777/15 од 19.06.2018. године, ставом првим изреке одбачена је тужба тужилаца којом су тражили да се поништи решење Дисциплинског суда СУП Сремска Митровица од 15.04.2003. године, па је ставом другим изреке одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена да их врати на рад. Ставом трећим и четвртим изреке одбијени су захтеви тужилаца којима су тражили да им тужена на име изгубљене плате у периоду од 01.04.2003. до 12.07.2017. године плати и то тужиоцу АА 4.400.234,41 динар, а тужиоцу ББ 7.443.904,62 динара, све са законском каматом на појединачне месечне износе од доспелости до исплате (висина износа и датуми доспећа су ближе одређени овим ставовима изреке). Ставом петим и шестим изреке одбијени су и захтеви тужилаца којима су тражили да се тужена обавезе да им за исти период уплати доприносе за ПИО и то тужиоцу АА 1.520.917,16 динара, а тужиоцу ББ 2.688.770,95 динара. Ставом седмим изреке одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2017/19 од 02.10.2019. године, жалба тужилаца је одбијена као неоснована и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиоци су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба ЗПП, па нема ни повреде из става 1 овог члана, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужиоци су били запослен код тужене на радном месту оперативног радника у Одељењу криминалистичке полиције, СУП ... и то тужилац АА на пословима за сузбијање привредног криминалитета, а тужилац ББ на пословима за сузбијање привредног криминалитета у области унутрашњег промета угоститељства, саобраћаја и ванпривредних делатности. У дисциплинском поступку који је вођен против тужилаца због теже повреде радних обавеза и дужности, Дисциплински суд тужене, Секретеријат у Сремској Митровици, је 15.04.2003. године донео пресуду којим је тужиоце огласио кривим, па им је изречена мера престанка радног односа. Одлучујући о жалби тужилаца изјављеној протв првостепене пресуде, Виши суд тужене је 13.06.2003. године донео пресуду којом је жалба одбијена, као неоснована. Тужбом у овој правној ствари тужиоци су тражили да се поништи само првостепена пресуда тужене од 15.04.2003. године, којом им је изречена мера престанка радног односа, а да се тужена обавезе да их врати на рад и да им, за период од 01.04.2003. до 12.07.2017. године, накнади изгубљене плате и изврши уплату доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за исти период. Висина тражених износа утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака.

Код овако утврђеног чињеничног стања, побијаном одлуком тужба тужилаца за поништај првостепене одлуке је одбачена, а захтеви тужилаца за враћање на рад и накнаду штете у виду изгубљене плате и уплате доприноса, одбијени су као неосновани.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 53. Закона о унутрашњим пословима („Сл. Гласник РС“ бр.44/91, ... и 8/01, који је у спорном период био на снази), прописана је двостепеност у поступку утврђивања одговорности, тако што за теже повреде радних обавеза и дужности првостепену одлуку о одговорности запослених доноси Дисциплински суд, а Виши дисциплински суд доноси одлуке по жалбама на пресуде Дисциплинског суда.

Применом члана 71. Закона о радним односима у државним органима ("Сл. гласник РС", бр. 48/91, ... 79/2005, који је у спорном период био на снази и који се на запослене код тужене примењује на основу члана 32. Закона о унутрашњим пословима), такође је предвиђен двостепени поступак при одлучивању о правима и

обавезама запослених, с тим што је ством 6. истог члана, прописано да ако функционер у року утврђеном ставом 3 овог члана (15 дана) не одлучи о поднетом правном леку (приговору) на првостепену одлуку или ако запослени, односно постављено лице, није задовољан одлуком функционера поводом поднетог приговора, запослени, односно постављено лице може се обратити надлежном суду у року од 15 дана.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да пре подношења тужбе у радном спору, у ситуацији када је, као у конкретном случају, предвиђено двостепено одлучивање, запослени мора претходно искористити право на правни лек (жалбу или приговор), као редовно правно средство, па предмет захтева пред судом, не може бити само првостепено решење, већ и коначна одлука донета по приговору радника.

У конкретном случају предвиђено је двостепено одлучивање о правима, обавезама и одговорностима запослених код тужене, што подразумева и коначну одлуку о престанку радног односа. То даље значи да предмет тужбеног захтева у судском спору, у циљу заштите повређеног права запослених, мора бити коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом жалбе против првостепене пресуде о дисциплинској одговорности. Само првостепено решење у судском поступку се може оспоравати једино у случају да послодавац и по истеку законом прописаног рока није донео одлуку по жалби. При том, када је о жалби запосленог одлучено одлуком надлежног органа, тада коначну одлуку не чини само другостепена одлука, већ и првостепена која се њоме потврђује, јер другостепена пресуда конзумира и одлуку првостепеног органа, без које не може ни настати. Имајући ово у виду, предмет заштите пред судом морају бити и првостепена и другостепена одлука послодавца.

Имајући у виду да тужиоци нису поступила на овај начин, с обзиром да тужбом нису обухватили и другостепену пресуду иако је иста донета од стране надлежног органа, већ само првостепену одлуку тужене, која не може бити предмет самосталног преиспитивања у судском поступку, то су супротно наводима ревизије, нижестепени судови правилном применом материјалног права тужбу тужилаца у овом делу одбацили, као недозвољену.

Одсуство правноснажне судске одлуке којом се поништава одлука послодавца о престанку радног односа запосленом, чини неоснованим и њихов захтев за враћање на рад и накнаду штете у виду изгубљене зараде и других примања по основу закона (у конкретном случају доприноса), па је побијаном одлуком правилно одлучено и о овом делу тужбеног захтева тужилаца.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић